

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระเบียบบริหารราชการของไทยได้ยึดถือแนวทางตามหลักการบริหาร 3 ประการ ได้แก่ หลักการรวมอำนาจ หมายถึง การรวมอำนาจไว้ที่หน่วยการปกครองส่วนกลาง คือ กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ หลักการแบ่งอำนาจ หมายถึง การแบ่งมอบอำนาจวินิจฉัยสั่งการบางเรื่องให้เขตการปกครอง เช่น จังหวัด อำเภอ โดยมีเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากส่วนกลางเป็นผู้ปฏิบัติ ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาจากส่วนกลาง และหลักการสุดท้าย คือ หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การที่ส่วนกลางมอบหมายอำนาจหน้าที่บางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่มีผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งไปทำหน้าที่แทนประชาชนในท้องถิ่น จากประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อ พ.ศ. 2475 รัฐบาลได้นำหลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินทั้งสามหลักคือ หลักการรวมอำนาจ หลักการแบ่งอำนาจ หลักการกระจายอำนาจนี้มาผสมผสานกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติมากที่สุด กล่าวคือ รัฐบาลได้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาคและราชการบริหารส่วนท้องถิ่น แต่ละส่วนมีความจำเป็นและมีบทบาทในการดำเนินงานตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ และได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินทั้งสามหลักมาโดยตลอด (สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ. 2540 : 98)

รากฐานของเทศบาลในประเทศไทยเริ่มมีตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่เรียกชื่อเป็น “การสุขาภิบาล” ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นรูปเทศบาลโดยปริยายต่างๆ ที่ไม่ได้มีพระราชบัญญัติยกเลิก สุขาภิบาลและในที่สุดสุขาภิบาลก็เลือนหายไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2470 ได้มีการเสนอจัดตั้งเทศบาลขึ้น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานแต่ไม่ได้ตราเป็นกฎหมายครั้นถึง พ.ศ. 2473 ได้มีการร่างกฎหมายเทศบาลขึ้นแต่มิได้ประกาศบังคับใช้จนถึง พ.ศ. 2476 จึงมีพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล ประกาศใช้เป็นครั้งแรก และต่อมามีกฎหมายที่เกี่ยวกับเทศบาลอีกสามฉบับ คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481, 2486 และ 2496 ตามลำดับ ปัจจุบันพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร (ทวี พันธวุฒิสถู. 2531 : 76-77)

การปกครองท้องถิ่นของไทยจากเริ่มต้นมาจนถึงปัจจุบันภายใต้การประกาศบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 นั้น ถือได้ว่าการปกครองท้องถิ่นมีส่วนสำคัญยิ่งทั้งในแง่ของการพัฒนาชุมชนและการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะสังคมที่กว้างใหญ่มีอาณาเขตใหญ่โต ย่อมยากที่จะให้รัฐบาลกลางดูแลได้อย่างทั่วถึง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ช่วยเหลือตนเอง เป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง เพราะผู้ที่อยู่ในท้องถิ่นและผู้นำท้องถิ่น ย่อมเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นดีกว่าคนต่างถิ่น รัฐบาลกลางเพียงแค่เป็นหน่วยเสริมงบประมาณบางส่วนและส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้มีการพัฒนาอย่างเต็มที่ (อารยา เดชกิมล. 2546 : 11) รากฐานของเทศบาลในประเทศไทยเริ่มมีตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์แต่เรียกชื่อเป็น “การสุขาภิบาล” ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นรูปเทศบาลโดยปริยาย ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีพระราชบัญญัติยกเลิกสุขาภิบาลและในที่สุดสุขาภิบาลก็เลือนหายไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2470 ได้มีการเสนอจัดตั้งเทศบาลขึ้น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานแต่มิได้ตราเป็นกฎหมายครั้นถึง พ.ศ. 2473 ได้มีการร่างกฎหมายเทศบาลขึ้นแต่มิได้ประกาศบังคับใช้จนถึง พ.ศ. 2476 จึงมีพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาลประกาศใช้เป็นครั้งแรก และต่อมามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทศบาลอีกสามฉบับ คือ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481, 2486 และ 2496 ตามลำดับ ปัจจุบันพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 แบ่งเทศบาลออกเป็น 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร (ทวี พันธุวาสิฎฐ์. 2531 : 76-77)

เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ประชาชนรู้จักและเข้าใจรูปแบบหนึ่ง เพราะเทศบาลเป็นการปกครองท้องถิ่นที่คณะผู้บริหารและสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชนและเป็นผู้ดำเนินกิจการของเทศบาลเอง ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าเทศบาลเป็นการบริหารปกครองท้องถิ่นของตนเอง และเพื่อตนเองตามหลักกระจายอำนาจมากที่สุด ในหลายประเทศถือว่าการปกครองระบบเทศบาลเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

เทศบาลเมืองมหาสารคาม ได้รับการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาลดังกล่าว เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2479 มีคณะเทศมนตรีชุดแรก เมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2480 โดยสภาพทั่วไปเทศบาลเมืองมหาสารคาม มีพื้นที่ 24.14 ตารางกิโลเมตร หรือ 15,087.5 ไร่ โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 3 เขต 30 ชุมชน ซึ่งมีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมือง จำนวน 28,078 คน มีคณะกรรมการชุมชน เป็นผู้ประสานงานในการพัฒนาชุมชน ระหว่างชุมชนกับเทศบาล ด้านการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ วางนโยบายและแผนพัฒนาภายใต้วิสัยทัศน์ “เมืองน่าอยู่ คู่การศึกษาพัฒนาสังคม” พร้อมทั้งกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม เพื่อบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ดังกล่าวไว้

ในแผนพัฒนาเทศบาลสามปี (2552-2554) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (2) ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (3) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ (4) ด้านการพัฒนาสังคม และ (5) ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ (เทศบาลเมืองมหาสารคาม. 2553 : เว็บไซต์)

เทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่เกิดขึ้นตามหลักการกระจายอำนาจ มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการภายใต้กรอบกฎหมาย และถือได้ว่าเป็นหน่วยงานหลักที่จะพัฒนาท้องถิ่นในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนและตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทศบาลเมืองมหาสารคามได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา เป็นการกำหนดนโยบายของคณะผู้บริหารท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยเป็นคณะกรรมการการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล คณะกรรมการประเมินแผนพัฒนาเทศบาล และคณะกรรมการจัดซื้อและจัดจ้างของเทศบาลตลอดจนการนำข้อร้องทุกข์ ร้องเรียนของประชาชน มารวบรวมและกำหนดเป็น โครงการในแผนพัฒนาเทศบาล ด้านความโปร่งใส มีการจัดทำแผนภูมิขั้นตอน กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จแต่ละขั้นตอน และกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ประกาศให้ประชาชนทราบ รวมทั้งมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารได้อย่างสะดวก เป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลได้โดยอิสระ อย่างไรก็ตามแม้เทศบาลจะได้มีการดำเนินการไว้ครอบคลุมทุกด้านแล้ว ยังพบว่า การดำเนินในการ แก้ไขปัญหาต่างๆ ในด้าน โครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่นๆ มาเป็นลำดับ เป็นต้นว่า ความต้องการเกี่ยวกับการก่อสร้างและปรับปรุงถนน ตรอกซอย และระบบระบายน้ำ สาเหตุเกิดจากที่ชุมชนนั้น ๆ ยังไม่มีระบบระบายน้ำ หรือมีระบบระบายน้ำแล้ว แต่ยังไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน เพราะเมื่อฝนตกหนัก จะมีน้ำท่วมขังอย่างรวดเร็วแต่ระบบน้ำออกช้า รวมถึงความต้องการเกี่ยวกับการขยายเขต ไฟฟ้า ประปา และการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ในภาพรวม ซึ่งในการที่จะจัดทำงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้ครอบคลุมทุกภารกิจ ภายใต้งบประมาณที่มีอย่างจำกัด จึงเป็นสิ่งที่ส่งผลเกี่ยวกับการดำเนินงานเป็นอย่างมาก การดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคามภายใต้อำนาจหน้าที่ที่หลากหลายภารกิจ รวมถึงการที่จะสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนครอบคลุมในทุก ๆ ด้านนั้น เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ซึ่งจะมีการดำเนินการไปในทิศทางใด ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากเสียงสะท้อนจากประชาชนในพื้นที่

จากสภาพการณ์ดังกล่าว ในการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ยังพบว่า ระบบระบายน้ำ การขยายเขตไฟฟ้า ถนนหนทาง ตรอก ซอย และรวมถึงระบบ

ประปา และด้านอื่น ๆ เป็นสิ่งบ่งชี้ว่า การจัดการดำเนินการของเทศบาลยังไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลเมืองมหาสารคาม และใช้เป็น ข้อเสนอแนะในการนำไปพัฒนาการดำเนินงานของเทศบาลเมืองมหาสารคามให้เกิดประโยชน์สุขแก่ ประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองตรงกับความต้องการของประชาชน รวมทั้งเพื่อ เป็นการเสริมสร้าง และสนับสนุนการกระจายอำนาจสร้างความเข้มแข็งให้ภาคประชาสังคม และ ประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ผู้ศึกษาในฐานะเป็นประชาชนที่อาศัยในเขตการปกครองที่ 1 ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามนโยบายและแผนพัฒนา ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม เพราะความคิดเห็นรวมทั้งข้อเสนอแนะของประชาชนนั้นถือได้ว่าเป็น ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ รวมทั้งยังทำให้เทศบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือ แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง และความคิดเห็นของประชาชนที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถ นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินการของเทศบาลและนำไปพัฒนาการดำเนินการของการปกครอง ส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่นต่อไป

คำถามการศึกษา

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม อยู่ในระดับใด
2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา เขตการปกครอง และอาชีพ แตกต่างกันหรือไม่
3. ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของ เทศบาลเมืองมหาสารคาม เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนา ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนา ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา เขตการปกครอง และอาชีพ

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตปกครองของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 28,078 คน (เทศบาลเมืองมหาสารคาม, 2553 : เว็บไซต์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตปกครองของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 394 คน โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967 : 727)

2. ระยะเวลาการศึกษา ระหว่างเดือน กันยายน 2554 – กุมภาพันธ์ 2555

3. พื้นที่ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษารั้งนี้คือ เขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษานำกรอบแนวคิดการศึกษารั้งนี้ได้ประยุกต์จากแนวคิด ทฤษฎีของ Stuart Oskamp และ P. Wesley Schultz มาเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษา โดยกำหนดข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา เขตการปกครอง และอาชีพ สำหรับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านพัฒนาสังคม และด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ ผู้ศึกษาได้ประยุกต์กรอบแนวคิดการศึกษา จากนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม พ.ศ. 2552-2554 ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่	ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตาม นโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 5 ด้าน คือ
<ol style="list-style-type: none"> 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. เขตการปกครอง 5. อาชีพ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 2. ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ 3. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ 4. ด้านการพัฒนาสังคม 5. ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนา
ของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ดังนี้

1. ประชาชน หมายถึง บุคคลผู้มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขต
เทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แสดงออกด้วย
การพูดหรือการเขียน การแสดงความคิดเห็นจะอยู่บนพื้นฐานความรู้เดิม ซึ่งอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการตาม
นโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม
3. การดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม หมายถึง
นโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคาม ที่ได้กำหนดไว้ 5 ด้าน ดังนี้
  - 3.1 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง เทศบาลเมืองมหาสารคาม มีการ
ส่งเสริมและเสริมสร้างบำรุงรักษาสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้แก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการ
ปรับปรุงและก่อสร้างเส้นทางคมนาคมให้กับประชาชนอยู่เป็นประจำ มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ชุมชน

ให้สวยงาม เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวสวนสาธารณะ ให้สวยงามและปลอดภัยยิ่งขึ้น มีการจัดระบบป้องกันภัยอันจะเกิดขึ้นกับประชาชนและทรัพย์สิน อย่างต่อเนื่อง

3.2 ด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง เทศบาลเมืองมหาสารคามมีการรณรงค์เกี่ยวกับการรวบรวมและเก็บขยะมูลฝอยอย่างสม่ำเสมอ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนนำไปทิ้งลงถังขยะ มีการจัดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมให้ประชาชนรักษาสิ่งแวดล้อมต่อเนื่อง มีการจัดการระบบระบายน้ำเสียอยู่เป็นประจำ

3.3 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึง เทศบาลเมืองมหาสารคามมีการส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการมอบหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการบริการช่วยเหลือ แนะนำกลุ่มอาชีพต่างๆ มีการจัดฝึกอบรมการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชนอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมการปลูกพืชแบบปลอดสารพิษให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดหาตลาดรับรองผลผลิตเพื่อการจำหน่ายสินค้าชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3.4 ด้านการพัฒนาสังคม หมายถึง เทศบาลเมืองมหาสารคามมีการส่งเสริม สนับสนุน ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นให้แก่เยาวชน มีการส่งเสริมและสนับสนุนเด็กด้อยโอกาสและขาดที่พึ่ง ให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างมีคุณธรรมให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการ หมายถึง การที่เทศบาลเมืองมหาสารคามปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดอันทำให้งานบริการประชาชนให้มีคุณภาพ จัดให้มีศูนย์ขอทโไลน์ เพื่อบริการแก้ปัญหาประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพ บุคคลกรและการให้บริการประชาชน ให้ได้รับความสะดวก รวดเร็วและเป็นธรรม โดยพัฒนาคุณภาพ บุคคลกรเทศบาลและพนักงานจ้าง สร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบในหน้าที่และทัศนคติที่ดีต่อการบริการประชาชน สร้างเสริมแรงจูงใจและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล และนำวิชาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมมาใช้ในการบริหารประชาชน ให้ได้รับความสะดวกเพิ่มขึ้น พัฒนาระบบการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาศักยภาพของชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

ข้อสนเทศที่ได้ในการศึกษาค้นคว้า สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูล เพื่อปรับปรุงและดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาของเทศบาลเมืองมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY